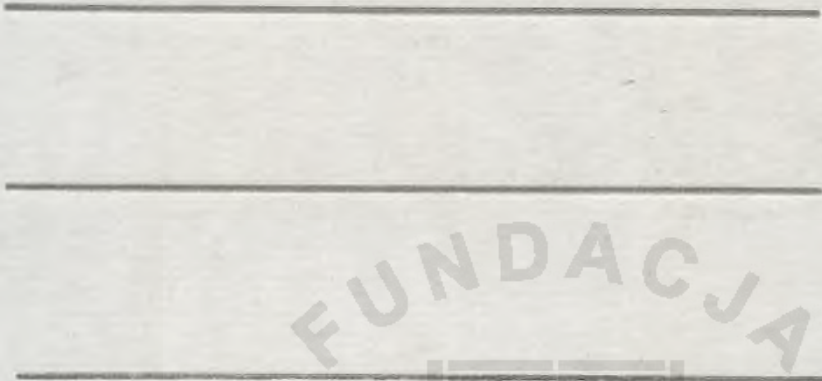

MEMORIAL

General Marii Wittek

Wydanie: zob. 5. 1997
Opis: t. VIII 2015

NSZ
Białystok

zdj. org.
t. 1999
ppsa

STEMPKOWSKA Walentyna
zd. Wołosewicz
Platerówna" vel "Zabka"

"

517/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

517/1084

STEMPKOWSKA Holbert

2 d. Holbert

"Phaleroune"

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ K. 2. S. 1-2

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 1. S. 1-2

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓ K. 1. S. 1

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

I/1 Rebasja

Walentyna Stempkowska "Plateriuska", "Zobla"

oprac. relacji: Leszek Żebrowski, W-ura

mps. obj. K-2-S. 1-2

WALENTYNA STEMPKOWSKA „PLATERÓWNA” - „ZABKA”

Urodzona 1 listopada 1924 r. w Brześciu Litewskim, w rodzinie kolejarza Konstantego Stempkowskiego, żołnierza wojny sowiecko-polskiej 1920 r. W 1937 r. wraz z rodziną przeniosła się do Białegostoku.

Do konspiracji wciągnął ją starszy brat Eugeniusz, który pod pseudonimem „Beniowski” działał w Narodowej Organizacji Wojskowej w Białymstoku, a po powstaniu Narodowych Sił Zbrojnych przeszedł do nich wraz z kolegami z konspiracji. Jesienią 1942 r. złożyła formalną przysięgę i pod pseudonimami „Platerówna”- „Zabka” stała się pełnoprawnym członkiem NSZ. Była kurierką Komendy Okręgu XIII NSZ (Białystok), obsługując początkowo teren miasta, z czasem zaś także najbardziej odległe punkty Okręgu, najczęściej jednak teren Powiatu Bielsk Podlaski. Tam spotykała na inspekcjach Komendanta okręgu, ppłk. Stanisława Nakoniecznikowa „Kilińskiego”.

30 grudnia 1943 r. podjęła się przetransportować zalegającą na punkcie kontaktowym w Twarogach Lackich prasę organizacyjną z Warszawy. Zebrało się tego 78 kilogramów... Załadowaną na wóz prasę transportowała razem z furmanem. Przypadkowo zatrzymani przez żandarmerię niemiecką, nie mieli szans ratunku. Dowody obciążające były na miejscu.

Trafiła do więzienia w Bielsku Podlaskim, a następnie do siedziby Gestapo w Białymstoku. Została poddana niezwykle okrutnemu śledztwu, ale nie złożyła żadnych zeznań, przez jakiś czas udawała nawet niemowę, głodowała.

Zachował się niezwykle list, napisany przez Komendanta Okręgu, ppłk. „Kilińskiego” do Jej rodziców z 12 stycznia 1944 r.:

Córka Państwa, znana u nas pod pseudonimem Platerówna vel Zabka była kurierką Okręgu NSZ i na stanowisku swoim wywiązywała się nie tylko bez zarzutu, ale pracowała z całkowitym oddaniem się sprawie Wolności i prawdziwym poświęceniem się, zasługując sobie na uznanie przełożonych i osób z którymi kontaktowała się.

Znalazłszy się w rękach katów okupanckich nie zalamuje się ani na chwilę, po bohatersku znosząc swój los.

Dlatego też obok wyrazów współczucia chcę Państwu złożyć również wyrazy podziękowania i holdu w imieniu Narodowych Sił Zbrojnych jako tym Rodzicom, którzy wychowali prawdziwą Polkę, zdolną poświęcić wszystko dla dobra Ojczyzny i Narodu Polskiego.

Tym większa zasługa Państwa, że i drugie Ich dziecko - syn - pracuje dla dobra Polski, nie zalamując się ani na chwilę, choć wiem, że aresztowanie siostry głęboko Go dotknęło.

Ojczyzna i naród Polski nigdy tego Państwu nie zapomną!

Jednym z ostatnich transportów z tego terenu została przewieziona do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück, gdzie otrzymała numer obozowy 43726. Wyzwolenie zastało ją 8 maja 1945 roku w Buchenwaldzie. Po powrocie w czerwcu 1945 r. do rodzinnego Białegostoku zastała swych przełożonych i kolegów, a także Brata Eugeniusza, w nowej konspiracji, tym razem skierowanej przeciw NKWD i UB. Bez wahania stanęła w szeregach Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, pełniąc funkcję kurierki między Okręgiem a Komendą Główną. Podobnie jak w NSZ, dalej sumiennie i cicho pełniła swą służbę dla Polski. Aresztowana została przez UB 9 kwietnia 1946 r. w Białymstoku, na ul. Wiatrakowej. Śledztwo, prowadzone przez NKWD i UB było nie mniej okrutne niż poprzednie w białostockim Gestapo. Dwa tygodnie po niej wpadł również jej brat. On został skazany na karę śmierci i wyrok wykonano. Pełnił funkcję Komendanta Powiatu Białystok.

„Platerówna” we wrześniu 1946 r. otrzymała wyrok 6 lat więzienia. Odbywała karę w Fordonie. Na skutek amnestii wyszła stamtąd 9 kwietnia 1949 roku. Ale nie była to wolność. Nie mogła otrzymać stałej pracy (podobnie jak jej rodzice), nie przyjęła bowiem propozycji współpracy z UB i sowitego opłacania.

W 1975 roku wystąpiła do ZBoWiD o dodatek kombatancki z tytułu pobytu w obozach koncentracyjnych. Mimo zatarcia kary, otrzymała odmowę z uzasadnieniem, że jej się to nie należy, albowiem należy do osób *palających nienawiścią do Polski Ludowej*.

Dopiero po 1989 roku stała się pełnoprawnym obywatelem, już w III RP. Otoczona jest powszechnym szacunkiem i podziwem przez byłych kolegów i koleżanki z konspiracji. Mieszka w Białymstoku.

Leszek Żebrowski

Żebrowski Leszek

vk

01-136 W-wa

II Materiały uzupełniające relację

Dane osobowe o służbie wojennej kolekt
Dotyczy osoby więzionej Stepankowskiej Władzawy z d. Holoszewicz
(1924-1999), oprac. Antoni Michaleczuk, Prezes Zr. Zbawienia NSZ
Ol. Białystok mps. Obj. k. 1. s. 1-2

Informacja upłyła do Fundacji 29 III 2011r.

Białystok, dnia 17.03.2001 r.

Wpłynęło dnia 28.03
L.dz. 460 NSK 2001
D.W.

L.dz.09/01

Archiwum WSK przy Fundacji
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary

Dane osobowe o służbie wojennej kobiet,
odbytej w Latach 1939-1947, zarówno w kraju
jak i w wojsku polskim za granicą.

Dotyczy osoby nieżyjącej.

Stempkowska Walentyna z domu Wołosewicz, pseudonim „Plateróna” vel „Żabka”. Urodzona 01 listopada 1924 r. w Brześciu n. Bugiem, córka Kostantego i Ksieñi. Nazwisko rodowe matki nie znane. Pochodzi z rodziny robotniczej. Do dnia 11 listopada mieszkała w Białymstoku, ul. Tuwima 5 m. 42.

Przebieg konspiracyjny służby żołnierskiej w Latach 1939-1945.

Do Narodowych Sił Zbrojnych wstąpiła w listopadzie 1942 r. Była kurierką na powiaty: Bielsk Podlaski, Wysokie Mazowieckie, i Sokulski. Szefem kurierek był kpr. Pchor. Edward Andruszkiewicz pseudonim „Kropką”. Była także łączniczką Komendy Okręgu XIII NSZ Białystok.

Rozkazem nominacyjnym Nr 20/43 z dniem 8 maja 1943 r. mianowana kurierką przez Komendanta Okręgu XIII „Kilińskiego”. 11 września 1943 r. ukończyła kurs podchorążych. Ostatni stopień w konspiracji p.por.

Aresztowana 30 grudnia 1943 r. przez Gestapo, więziona w Bielsku Podlaskim i Białymstoku. Pobardzo ciężkim śledztwie w czerwcu 1944 r. wywieziona do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück. Numer więźnia 43726.

Po powrocie z obozu w listopadzie 1945 r. została łączniczką Komendy Okręgu do Komendy Głównej NZW.

Verte

17/2

Aresztowana przez UB w Białymstoku 9 kwietnia 1946 r.
Skazana na sześć lat więzienia. Karę odbywała w Fordonie.

Bratem rodzonym był jej brat p.por. Eugeniusz Stempkowski pseudonim „Beniowski”. W 1941 r. należał do Związku Jaszczurczego. Od 1942 r. w NSZ szef łączności Komendy Okręgu. Brał udział w Powstaniu Warszawskim. 16 września 1945 r. mianowany komendantem Powiatu NZW „Bałtyk” pow. Białystok. Aresztowany przez UB koło Dobrzyniewa 28.04.1946 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku skazał go w trybie doraźnym na karę śmierci. Zamordowany 26.06.1946 r. w więzieniu w Białymstoku.

W. Stempkowska była czynnym członkiem Stowarzyszenia Podlaskich Kombatantów w Kraju od 1991 r. Od 15.01.1944 r. przeszła do Związku Żołnierzy NSZ w Białymstoku.

Zmarła 11.03.1999 r. Pogrzeb odbył się w asyście ks. kapelana Związku Żołnierzy NSZ w Białymstoku Kazimierza Litwiejki i poetów sztafki ndarowych. Pochowany na Cmentarzu Parafialnym św. Rocha w Białymstoku.

Dane zebrał i opracował Antoni Michalczyk z następujących źródeł.

1. Ankieta personalna W. Stempkowskiej w aktach Z.Ż.NSZ Okręg Białystok.
2. Praca magisterska Anny Daniła z Bielska Podlaskiego,
3. Książka „Żołnierze Wyklęci” Oficyna Wydawnicza Volumen Liga Republikańska Warszawa 1999 r.

Do wiadomości:

Związek Żołnierzy NSZ
Zarząd Główny w Warszawie
ul. Chłodna 9.

PREZES
Związku Żołnierzy NSZ
OKRĘG BIAŁYSTOK
Antoni Michalczyk

IV Korespondencja

list Krystyny Bohr, dokumentalistki Arch. WSK do Leszka
Żebrowskiego, W-ur z ubezpieczeniem listu przez prof. F. Zewodę
z datą 10 II 1999r. mps, rękopis ksero K.1. s.1

Kopie

do Kierownika

17/19

Pan

Leszek Żebrowski

Red
L.dz. 252/WSK/99

01-136 Warszawa

Serdecznie dziękujemy za otrzymany od Pana artykuł o Walentynie Stempkowskiej "Platerównie" "Żabce". Posłużył on do założenia Jejteczki osobowej WSK 517. Chcielibyśmy jednak posiadać dokładną relację na temat działalności pani Stempkowskiej w organizacjach konspiracyjnych w czasie wojny i w okresie 1945-46 wraz z jej pobytem w więzieniu do kwietnia 1949 i dalszych losów. Dlatego prosimy o łaskawe podanie Jej adresu w Białymstoku.

Kontakt z p. Walentyną umożliwi także zachęcenie jej znajomych do spisywania relacji ze swojej służby wojennej i przekazywanie ich do naszego archiwum

Z wyrazami szacunku

K Bohr

Krystyna Bohr

dokumentalistka archiwum WSK

Szanowny Drogi Panie,
Wmawiamy, że jest to mój dokumentalny informacja Pana, że
artykuł Pani mi znalazł się w części z Służby Poletk... bo nie udało
za poznać. Musimy go w części 3 (zob. informacja tygodniowa),
która została wydana. Gdyby Pan chciał coś wnieść do tego
artykułu, proszę napisz mi.

Interesuje mnie wyjątkowo ten IX Sesję Fundacji w listopadzie br (zob.
załącznik). Jaki temat Pan obiecał? Mam też nadzieję, że artykuł Pani
związany z tematem kwaterantów okupacji NSZ, KOW, ZP do przygotowania
wyjątkowo ten IX Sesję - bardzo o to proszę. Czy Pan mi może "In-
formacja o IX Sesji" skierowaną, czy też proszę o adresy a
mogę to wysyłać?

Czy jest możliwość zedytować książkę W. Kotarskiego "Mój miasteczko
w Smaragkach" WWA 1991, Wyd. Sławo Marodow.

Załączam wyrazy szacunku i rezerwne podziękowanie
ze cenną informacją

10/11/99

Słubnie Zawsze

T. 517/168u

MSZ
Białystok

STEPKOWSKA Wioletta
z d. Wołoszewicz

"Protestant", "Ziemia"
" "

3 - Wyписы ze źródeł
niezależne karty informacyjne

T. 517

Stempkowska, Halina
"Plecionka", "Zabka"

NZW
1945-56

Łącznička Komendy Okręgu NSZ Białystok, 30 grudnia 1943 r. aresztowana przez gestapo, zamieszana do Ravensbrück. Po powrocie z obozu w listop. 1945 r. Łącznička Komendy Okręgu KG NZW. Aresztowana przez UB w Białymstoku 9 kwietnia 1946, skazana na 6 lat więzienia.

Zdjęcie wykonał. Hyd. wstęp i poprz. 11-11-2002 s. 246.

T: 517

NSZ

Stempkowska Waleryna "Platoniowa", "Zabka"
Tarczynska KO XIII, aresztowana przez Niemców
deportowana do Ravensbrück

L. Źebrowski - NSZ, Wite 1994 *by* foto

JN-K

№ 517

NZW

Stempkowska Walentyna "Platerówka"
"Żabka"

Tęczyńska KO NSZ, Białystok.

30. XII. 1943 aresztowana przez gestapo, ustano
do obozu Kosc. Ravensbrück.

Po powrocie w XI. 1945 Tęczyńska KO do KG
NZW. Areszt. przez UB w Białymstoku 9. IV. 46
Skazana (IX. 46) na 6 lat

(siostra Eug. Stempkowskiego - ppot. "Beniowski",

Żołnierz Wyklęci ... Wzrost 2002 4. 246 Foto

JN-K

T. 517/WSK

NSZ
Białystok

STEMPKOWSKA

Walentyna

ps, „Platerówka” „Żabko”

VI. Fotografie

1. zdj. okupacyjne, (b.d.), repl.,
(9 x 15,7) mt. 1

Z. Świt, 20.12.0.

1. WSK
Teceki osobowe

2. T. 517 / WSK

3 nepr: 8,8 x 12.8

4
5. SIEMPKOWSKA

Walerzyna
ps. "Platerówna" Żabka

6. N.N.

7. brak

8. Uwagi: Opis na
odwornej stronie.

Kniżyca Stempkowska

"Platerówna, Żabka"

Z. Świt. 2012 v.

STEMPKOWSKA Walentyna

